

Man kunne kanskje tro at barnehage er noe som tilhører tiden fra 60-tallet og fram i tid. (Den første barnehageloven kom i 1975 og den første Rammeplan i 1994.) Men ved å dykke ned i historien fra før og like etter krigen, finner vi at i Hammerfest har det vært tilbud til barn og familier lenge før den tid.

I bøkene "Krise, utslettelse og nytt liv" av Klaus Iversen og "Et håndslag for Finnmark" av Inez Boon Ulfsby blir dette temaet omtalt.

...."Allerede i 1878 uttalte Kateket Sigvald Blaker at det var på tide å bygge et ... "barneasyl, der små barn kunne være når far og mor var på arbeid" ... Kvinneforeningen for indremisjon startet arbeidet med en innsamling for formålet, og i 1910 ble det opprettet et barnehjemsfond av de innsamlede midlene, til sammen kr. 5.600. Magistrat, ordfører og sogneprest skulle utgjøre fondet styre. I 1915 vedtok bystyret at 500 kroner av kinoens overskudd hvert år skulle gå til fondet, og i 1917 ble så Hammerfest Barnehjemsforening stiftet. Hanna Moen Hansen var i mange år formann i foreningen, og Andrea Alexandersen var kasserer. Foreningen arbeidet på forskjellige måter med å skaffe penger til et barnehjem, og i 1932 var man kommet opp i en smalet kapital på 38.500 kroner. Samme året fikk man tildelt tomt nedenfor legeboligen på Fuglenes, og året etter startet byggingen. Stadsingeniør Kummeneje tegnet bygget, og Hauans Materialhandel oppførte det. I 1934 stod det ferdig med plass til 25 barn, men det var ennå ikke avklart hvordan utgiftene til driften skulle utredes. Etter en del fram og tilbake vedtok så bystyret i desember 1935 at kommunen fullt ut skulle stå for driften, og i mai 1936 ble de første barn inntatt. Som bestyrerinne ble ansatt Louise Thode Rasch, og det første styre bestod av Harald J. Olsen, Jørgen Sivertsen, Karoline Bergendahl, Kaja Haugen og Georgine Larsen. Hjemmet ble drevet til det under krigen ble lagt ned på grunn av manglende søkning.".... (s.192 - Krise, utslettelse og nytt liv" av Klaus Iversen)

.. "I tillegg drev Sanitetsforeningen en hjelpestasjon for barn fra 1925. 30 barn fikk to ganger daglig utdelt melk eller havresuppe samt tran. Barna ble tatt ut av distriktslegen, som også hadde tilsyn med stasjonen. Driften ble besørget av Sanitetsforeningen, men kommunen stilte gratis hus til disposisjon. Ifølge distriktslegens rapporter var alle barna underernærte eller feilernærte når de ble tatt ut, men etter noen måneders bespising ved stasjonen kunne man se en påtakelig forbedring. Hjelpestasjonen var også utstyrt med karbad, og alle barna fikk et varmt bad i uken.".... (s.193- Krise, utslettelse og nytt liv" av Klaus Iversen)

Etter krigen var det et velferdskontor som jobbet med forskjellige tiltak for å bedre forholdene i Hammerfest. Dette velferdskontoret bestod av kvekere fra forskjellige land, som kom for å hjelpe til med gjenreisningen.

"Et annet resultat av velferdskontorets virksomhet var den første barnehagen i Hammerfest. Den kom i gang etter et initiativ fra velferdssekretær Kåre Nilsen, som redegjorde for ideen på et foreldremøte i Mehus-brakka i juni 1946. Lekeapparater ble anskaffet og plassert på den gamle lekeplassen på Hauen. Fredsvennene i Kvalsund bidro med utlån av personale som fungerte som "parktanter". Tiltaket var beregnet som en avlastning for husmødre noen timer på formiddagen, og ettersom den var "Verdens nordligste barnehage", ble den betraktet med behørig stolthet. Barnehagen fikk støtte over de kommunale budsjetter til den ble avviklet mot slutten av 50-tallet" (s. 320- Krise, utslettelse og nytt liv" av Klaus Iversen)

I boken "Et håndslag til Finnmark" av Inez Boon Ulfsby forteller hun om Fredsvennenes Hjelpetjeneste under gjenreisningen 1946-47. Kvekere kom fra Sverige, Danmark, Storbritannia og USA, for å hjelpe til å bygge opp fylket igjen. Hun omtaler også den samme barnehagen i svenske-brakka/Mehus-brakka, som Klaus Iversen nevner i sin bok.

"I Hammerfest var bare en liten gruppe i virksomhet. Den bodde i FHT* sin "svenske brakke", som samtidig gav losji til evakuerte kvinner og barn som var på vei hjem, men som ofte måtte vente i flere dager på skyss videre. .... Ellers var det hovedsakelig arbeid med barn hjelpen her dreide seg om. Det startet med parkantevirksomhet og senere ble det innredet barnehage i brakken. Lekeplass ble ryddet, gjerde satt opp og huske og sandkasse kom på plass. Leker ble skaffet gjennom IAL* i Stockholm. En mottok hver dag fra 15-20 barn i alderen 2-6 år. Barnehagen fortsatte over vinteren, og første i august 1947 avsluttet FHT sitt arbeid. Brakken ble gitt til Hammerfest by til "nytte og glede for barn og ungdom" ...." (s.44)

(* Forkortelsene er navnene på de organisasjonene som tilhører Fredsvennenes Hjelpetjeneste i fra forskjellige land)

I 1992 ble kommunene Hammerfest og Sørøysund slått sammen til en kommune og fikk navnet Hammerfest kommune. Historien omhandler begge kommunene.

Kronologisk oversikt over etablerte barnehager/barneparker i Hammerfest:

Skogstua barneparkering

Skogstua barneparkering ved Jansvannet ble etablert på midten av 50-tallet. Den eksisterte i et par år, før den ble lagt ned. Fram til midten av 60-tallet drev noen foreninger i Hammerfest barneparkering i byen. De var lokalisert ved den gamle brannstasjon i byen og Stadionhuset i Baksalen.

Fuglenes barnehage

Fuglenes barnehage ble etablert høsten 1966 med 1 avd. på initiativ fra Røde kors – Dette ble den første kommunale barnehagen i nyere tid. Den var lokalisert i det gamle menighetshuset på Fuglenes. Barnehagen ble lagt ned i 1996 grunnet dårlig beliggenhet og lite funksjonelle lokaler.

Elvetun barnehage

Elvetun Barnehage ble etablert i august i 1972 med 3 avdelinger av Hammerfest kommune. Den ble offisielt åpnet av kronprins Harald og kronprinsesse Sonja.

Mylingen barnehage

Mylingen barnehage ble etablert 14. november i 1972 med 4 avdelinger av Hammerfest kommune.

Rypefjord barnehage

Rypefjord barnehage ble etablert i 1978 med 1 avdeling av Sørøysund kommune i tidligere barneinternatet, knyttet til Fjordtun skole. Barnehagen var samlokalisert med helsesøster – og tannlegekontor. Barnehagen ble i 1987 utvidet til 4 avdelinger.

Sykehusets barnehage

Sykehusets barnehage ble etablert i 1978 med 4 avdelinger og byttet navn i 1984 til Håja barnehage. Fylkeskommunen etablerte barnehage til egne ansatte. Hammerfest kommune overtok barnehagen i 2008.

Elvestrand barnehage

Elvestrand barnehage ble etablert 17. november 1979 med 4 avdelinger av Hammerfest kommune. Byttet navn til Nissenskogen i 1985.

Forsøl familiebarnehage

Forsøl familiebarnehage ble etablert i 1984 og gjort om til Forsøl barnehage med 1 avdeling av Hammerfest kommune. Barnehagen er samlokalisert med Forsøl skole.

Reindalen barnehage

Reindalen barnehage ble etablert august 1989 med 4 avdelinger av Hammerfest kommune.

Skihuset barnehage

Skihuset barnehage ble etablert av en foreldregruppe i 1993 med 2 avdelinger. Barnehagen var en andelsbarnehage. Forløpet til barnehagen var to foreldre som startet barnehage i 1989 på grunn av mangel på barnehageplasser. Barnehagen ble nedlagt i 1998 på grunn av overskudd på barnehageplasser.

Prærien barnehage

Prærien barnehage ble etablert av en foreldregruppe ved Hammerfest videregående skole, høsten 1989 med 2 avdelinger.

Tyven barnehage

Tyven barnehage ble etablert i 1990 med 4 avdelinger som et aksjeselskap. Det var den første barnehagen som ble startet av 8 fagforeninger. Den ble overtatt av blant annet bedriftene Findus og Finnmark Dagblad. Marinor As som er en arbeidsmarkedsbedrift overtok barnehagen i 1997.

Breidablikk barnehage

Breidablikk barnehagen ble etablert i 1992 med 2 avdelinger av Sørøysund kommune. De startet opp i lokalene på det tidligere statsinternatet ved Fjordtun skole.

Hammerfest familiebarnehage

Hammerfest familiebarnehage ble etablert høsten 1992, med 6 hjem og 25 barn. Hjemmene var fordelt i Rypefjord, Hammerfest og Forsøl. Barnehagens base var en leilighet i en privat bolig i Fuglenesbukta. Fra høsten -93 drev familiebarnehagen og Fuglenes barnehage i samdrift. Januar -97 flyttet familiebarnehagen til Breidablikk. Og ble omgjort til ordinær avdeling mai 1999.

Rørvikknausen familiebarnehage

Rørvikknausen familiebarnehage ble etablert i privat regi november 1992 med 1 avdeling. Den byttet navn i 1994 til Røverhiet barnehage.

Radioen barnehage

Radioen barnehage ble etablert i 1993 med 2 avdelinger i regi av Hammerfest kommune. Den ble utvidet til 4 avdelinger og totalrenovert/ombygd i 2007.

Isbjørnhiet barnehage

Isbjørnhiet barnehage ble etablert i 1993 med 3 avdelinger. Barnehagen er foreldredrevet.

Akkarfjord barnehage

Akkarfjord barnehage ble første gang etablert i 1991 i Akkarfjord skoles lokaler. I perioder har det vært drevet som familiebarnehage i regi av skolen.

Kårhamn barnehage

Kårhamn barnehage ble etablert 2009, som en familiebarnehage samlokalisert med skolen.

Hammerfest kommune fikk sin første barnehagekonsulent på slutten av 80-tallet og Sørøysund kommune 1991.

Mer utfyllende historie til hver enkelt barnehage vil du finne på hjemmesidene, som du finner link til her. (<http://www.hammerfest.no>) -> barnehage

Hammerfest 24.11.09